

Ὁ ἀεροπόρος ὑπολοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ Μουτούσης

ΤΑ ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ

Ἡ βαλκανοτουρκικὸς πόλεμος μεταξὺ ἄλλων ἀποδείξεων, τὰς ὁποίας ἐπρόκειτο νὰ δώσῃ ἐπὶ προβλημάτων τῆς νέας πολεμικῆς τέχνης, ἀνεμένετο νὰ πιστοποιήσῃ καὶ τὴν χρησιμότητα τῶν πολεμικῶν ἀεροπλάνων.

Πραγματικῶς δύο πρὸ πάντων ἀπὸ τὰς Μεγάλας Δυνάμεις, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Γαλλία, ἐξεοδεύουν κατ' ἔτος μυθώδη ποσὰ πρὸς ἱδρύσιν καὶ διατήρησιν στόλου δλοκλήρου ἀεροπλάνων, τὰ ὁποῖα ἔλαβαν ἕως τώρα μέρος μόνον εἰς γυμνάσια, ἀλλὰ εἰς τὸν πόλεμον δὲν ἐδοκιμάσθησαν ἀκόμη.

Φυσικὸν λοιπὸν ἦτο νὰ περιμένῃ ὅλη μὲν ἡ Εὐρώπη, ἰδιαιτέρως ὁμως ἡ Γερμανία καὶ ἡ Γαλλία, νὰ βεβαιωθῇ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ποῖον μέρος θὰ ἔπαιζαν τὰ ἀεροπλάνα εἰς τὸν πόλεμον, καὶ κατὰ πόσον θὰ ἀπετέλουν ἄξιον λόγου παράγοντα εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην.

Ἐκ τῶν ἐμπολέμων ἡ μὲν Σερβία καὶ τὸ Μαυροβούνιον δὲν εἶχον διόλου ἀεροπλάνα. Ἡ Βουλγαρία εἶχε μόνον ἓν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ ἐπέβαινε Ρῶσσο ἀεροπόρος, ἡ δὲ Τουρκία εἶχε δύο, τὰ ὁποῖα ὁμως περιορίσθησαν μὲ ξένους ἀεροπόρους καὶ αὐτὰ εἰς μίαν μόνον πτήσιν καὶ ἔπειτα ἐσταμάτησαν.

Ἀπέμενεν ἡ Ἑλλάς διαθέτουσα ἐξ ἀεροπλάνων μὲ Ἕλληνας ἀεροπόρους καὶ ἓν, τοῦ ὁποίου ἐπέβαινε ὁ Ἕλληνας τὴν καταγωγὴν ἀλλὰ Ρῶσσο εἰς τὴν ὑπηκοότητα Σηκώφ.

Καί τὰ ἐπτὰ ταῦτα ἀεροπλάνα ὄχι μόνον ἐδοκιμάσθησαν εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλὰ καὶ ἀπέδειξαν τί πραγματικῶς ὑπηρεσίας θὰ ἠμποροῦσαν νὰ προσφέρουν τὰ ἀεροπλάνα, ἂν ἦσαν περισσότερα καὶ πρὸ πάντων ἂν ὁ πόλεμος διεξήγετο εἰς τὸνον, ἔνθα αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαὶ δὲν ἦσαν ἀπότομοι καὶ τὰ ρεύματα τόσον δυνατά.

Ἐκ τῶν ἐμπειροτέρων ἀεροπόρων ὁ ὑπολοχαγὸς Καμπέρος δυστυχῶς δὲν κατώρθωσε νὰ προσφέρῃ ἐπὶ πολὺ τὰς ὑπηρεσίας του. Μία πρόωρος πτήσις τοῦ ἀεροπλάνου του, καθ' ἣν ἐτραυματίσθη τὸν πόδα, τὸν ὑπεχρέωσε ν' ἀπόσχη πάσης ἐπιχειρήσεως.

Περισσότερον ἔδρασεν ὁ ὑπολοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ Μουτούσης εὐτυχῶς νὰ ἐνεργήσῃ καθ' ὄλον τὸ διάστημα τοῦ πολέμου καὶ εἰς τὴν Ἡπειρον καὶ πλησίον τοῦ στόλου χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε. Ὁ Μουτούσης σπουδᾶσας ἐν Γαλλίᾳ εἶναι ἐκ τῶν ἐπιτηδειοτέρων καὶ τῶν μᾶλλον ἀτρομήτων ἀεροπόρων. Κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς ἐκστρατείας τῆς Ἡπείρου ἔκαμε πέντε πτήσεις ὑπεράνω τοῦ Μπιζανίου, κατὰ τοῦ ὁποίου μάλιστα διηύθυνε καὶ χειροβομβίδας. Καὶ τὸ μὲν ἀποτέλεσμα μικρῶν καὶ ὀλίγων χειροβομβίδων δὲν εἶναι βεβαίως σημαντικὸν ἐπὶ στρατοῦ τόσον πολυαριθμοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ ὁμῶς τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν κατοίκων τῶν Ἰωαννίνων, ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ, ἡ ἐπίδρασις ὑπῆρξε μεγάλη. Οἱ Τούρκοι τῶν ὀχυρωμάτων ἐθροβυδύθησαν μεγάλως ἀπὸ τὸν ἐναέριον αὐτὸν κατάσκοπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ κρύψουν τὰ μυστικά τῆς ὀχυρώσεως καὶ τῆς παρατάξεώς των, καὶ ποὺ διηύθυναν τὰ ὄπλα καὶ τὰ κανόνια των. Οἱ Τούρκοι τῶν χωρίων καὶ οἱ ἀπλοὶ στρατιῶται κατελήφθησαν ὑπὸ δέους πρὸ τοῦ τεραστοῦ αὐτοῦ πτηνοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπερνοῦσε ἀπ' ἐπάνω των μὲ ἀγνώστους διαθέσεις. Καὶ τέλος ὁ ἐλληνικὸς στρατὸς ἐχαιρέτησε μὲ ἐνθουσιασμὸν τὸν τολμηρὸν Ἑλληνα ἀεροπόρον, ὁ ὁποῖος παρέσχε σπουδαίας πληροφορίας ἐκ τῶν ἐναερίων ταξειδίων του εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἡπειρωτικῆς ἐκστρατείας.

Ἐπίσης καρποφόροι ὑπῆρξαν αἱ πτήσεις τοῦ Μουτούση ἀπὸ τὴν Ἀθήμνον πρὸς τὰ Δαρδανέλλια, ὅπου ὁ Ἑλληὴν ἀεροπόρος ὑψώθη ἄνωθεν τοῦ Ναγαρά, ἀγκυροβολίου τοῦ τουρκικοῦ στόλου, καθ' οὗ διηύθυνε χειροβομβίδας. Μὲ πκρατηρητὴν τὸν ἀξιωματικὸν τοῦ ναυτικοῦ Μωραϊτίνην, ἐξηκρίβωσε τὰς θέσεις τῶν διαφόρων πλοίων, καὶ ἔδωσε ἀκριβῆ τὴν διάταξιν καὶ τὸν ἀριθμὸν των.

Δύο ἄλλοι ἀκόμη Ἑλληνες ἀεροπόροι, οἱ Ἀδαμίδης καὶ Νοταρᾶς, προσέφερον ἐπίσης ὑπηρεσίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἡπειρωτικῆς ἐκστρατείας, ὑψωθέντες ὑπὲρ τὴν Πρέβεζαν καὶ τὸ Μπιζάνι, καὶ συμπληρώσαντες τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας εἶχον οἱ ἀρχηγοί.

Δυστυχῶς ἡ ἐνέργεια τῶν ἐλληνικῶν ἀεροπλάνων δὲν ἔμεινεν ἄνευ ἀπευκταίου. Ὁ νεαρῶτατος ἀνθυπολοχαγὸς Ἀργυρόπουλος, ἐκτελῶν πτήσιν ὑπὲρ τὴν Θεσσαλονίκην διὰ τοῦ ἀεροπλάνου του, τοῦ ὁποίου ἐπέβαινε καὶ ὁ γενναῖος ἀρχηγὸς τοῦ Κρητικοῦ σώμα-

τος Μάνος, ὁ πολιτευτὴς καὶ ποιητὴς, κατέπεσαν παρὰ τὸν Λαγκαδᾶν. Ὁ ἀεροπόρος καὶ ὁ σύντροφός του ἐφρονεύθησαν ἀμφοτέρω, τὸ δυστύχημα δὲ τηλεγραφηθὲν εἰς τὰ ἄκρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ προεκάλεσε τὴν θλίψιν τοῦ Πανελληνίου. Ἡ Πατρίς ἔχασεν ἕνα γενναῖον πολεμιστὴν καὶ ἕνα πολῦτιμον ἀεροναύτην.

Τιμητικωτάτη διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἀεροπλοῖαν ὑπῆρξεν ἡ ἐκθεσις τοῦ παρακολουθήσαντος τὴν δρᾶσιν αὐτῆς Γάλλου ἀεροπόρου λοχαγοῦ. Ὁ ξένος εἰδικός, ἀναγνωρίζων τὰς δυσκολίας, καθ' ὧν εἶχε νὰ παλαίσῃ ἢ νέα ἀκόμη εἰς τὴν Ἑλλάδα πολεμικὴ τέχνη, ἕνεκα τῶν κλιματολογικῶν ἰδίως συνθηκῶν, ὡμολόγησε τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα τῶν Ἑλλήνων ἀεροπόρων καὶ ἀπεφάνθη, ὅτι ἀπὸ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον ἡ Ἑλλὰς ἔδωκε καὶ αὐτὴν τὴν ἀπόδειξιν τῆς χρησιμότητος τῶν πολεμικῶν ἀεροπλάνων, ἀπόδειξιν μεγίστης σπουδαιότητος διὰ τὰ κράτη, τὰ ὅποια δαπανοῦν ἑκατομμύρια διὰ τὸν ἐναέριον στόλον των.

Ἀπὸ τὴν διεθνῆ κωμωδίαν

Τὸ ἀξιοπεριεργὸν τέρας τῆς εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης